

Előfizetési árak:

Házhöz hordással vagy postán küldve:

Egész évre . . . 14 ft — kr.
Félévre . . . 7 — „
Negyedévre . . . 3 — 50 —
Egy hónapra . . . 1 — 20 —
Egyes szám ára 5 kr.

Kiadóhivatal:

Kendrényi Testvérek könyvkereskedése Szegeden, hová az előfizetések s a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

SZEGEDI HIRADÓ

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnep után is.

Szerkesztői iroda:

Klauzál-tér, Karasz-ház I. emelet, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Bérmegtelen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetéseket

es nyilvtéri közleményeket a kiadóhivatali mérsékelt áron vesz föl.

Uj programm.

Szeged, okt. 8.

A csongrádmegyei tanító-testület most megtartott közgyűlésének volt a többi között egy momentum, mely jogosan számot tarthat arra, hogy vele az egész ország közvéleménye tüzetesen foglalkozzék.

Mind Léway Ferencz min. osztálytanácsos, a tanító-gyűlésen tartott beszédében, mind dr. Verédy Károly, Budapest főváros kir. tanfelügyelője a bankett alkalmával elmondott pohárköszöntőjében jóval láta programmszerűen hangsúlyozni azt a kijelentést: *hogy ezentúl a magyar tanügy kormányzata, adminisztrációja a magyar tanítók, tanügyi szakemberek kezébe less leteve.*

Meg vagyunk róla győződve, hogy mind a két szónok sokkal tapintatosabb ember, másrészt pedig sokkal közelebb áll s mintegy részét képezi az ugynevezett „intéző köröknek”, hogysem ezen fontos elvi kijelentésük csak afféle privát expektorációnak volna tekinthető.

Azt hiszük, hogy ez a magyar nevelésügy történetében korszakalkotó mondas hű kifejezője a Csáky Albin gróf miniszter egész közoktatásügyi programjának.

A „SZEGEDI HIRADÓ” TÁRCZÁJA.

Az új szomszéd.

— Angol novella. —

Kedves Amym!

Ezer köszönet a sok jó kívánságot, melyekkel születésnapom alkalmával elhalmoztál. Igaz ugyan, hogy még most sem vagyok biztos afelől, nem-e megtisztelőbb egy huszonhetedik évét betöltő vén leányra nézve, ha ezt a napot elfeledik. Összintén megvallva kedvesem, meguntam az életemet. Mama most még olyanabb, mint valaha volt, mindig téged állít követendő példaul előlme, mint aki kötelességet teljesítette és férjhez ment. A jó Isten tudja, hogy én örömet tennék hasonlóképpen, ha lehetne; de hiszen csak nem kérhetem én a férfiakat, hogy vegyenek nőül? Tukró azt mondja, hogy már nem vagyok egészen az, ami voltam, de azért még most is eléggé kivanatosnak tarthatom magamat. Azután miért is ne lehetne a teljesen kinyílt rózsza éppen olyan vonzó, mint a fésző rózsabimbó? Azonban úgy látszik, a férfiak csak akkor jönnek erre a gondolatra, ha a rózsza már egyszer észrevéve lőn. Tény, hogy aköz a kiálthatatlan, kaczer övegy mrs. Blount és a tizenhét tavaszára képzelődő kis hiu Gerty Pembroke közt nincs szerencsem.

Jelenleg új szomszédunk, a horshami birtokos, mr. Berthon van férjemül kísérmelve. Mana éppen most is egy levéllel

Ez a programm egészben és részleteiben új. Nagyszabású reorganizációja, helyes alapokra való fektetése akar lenni a hangulatos frázisok, czifra építkezések leple mögött meglehetősen elhanyagolt közoktatási ügyünknek.

Ez az a kormányzati ág, mely eddigelé, dacára az őket vezető miniszterek egyéni súlyának, zsenialitásának, szerényen meghúzódott a többi apró-cseprő ressort-miniszteriumok közt.

Ennek következménye volt az a furcsa körülmény, hogy a magyar állam csak nem is rég többet költött évente a lótenyésztésre, mint a népnevelésre.

Nos ennek meg kellett változnia s hogy meg fog és pedig helyes irányban változni, arra a Csáky miniszter eddigi tevékenységén kívül biztató reményt ad az előlékő tanfériaik szegedi kijelentése.

Ha ez az elv tényleg érvényre emelkedik, amire rövidesen van kilátás, és pedig első sorban épp a tanfelügyelői állásoknak gyakorlati paedagógusok által történő betöltése folytán: meg fog szűnni közügyeink ezen eléggé nem méltányolható fontosságú ágazatában az eddig ott is divatozott káros dilettantizmus.

A közoktatási kormányzatnak első-

bizott meg, melyben Berthon urat tenniszagnak vagyok felszólítandó. A boritékot már szerencsésen megcsemettem, de nem bírok tovább jutni. Az a gondolat, valakit bármilyen módon megfogni akarni, roppant kellemetlen rám nézve, főleg miután úgy vettem észre, hogy mr. Berthon keresztül lát a szítán és fardozásaink s igyekezetünk fölött csak nevet magában. Ő egyáltalában egy leányt sem tünnet ki, mindenikkel egyenlően foglalkozik. Különbben ami Berthon urat illeti, ő se nem szép, se nem fiatal; de mit tesz az, ha azt vesszük, hogy nőtelen és gazdag? Nos, nem tagadom, hogy ő igen kellemes ember és én szeretek is a társaságában lenni, de azért akárhányszor kételkedem abban, hogy túl bírnam-e tenni magamat a ruttságán. Néha meg éppen elkeseredem a gondolat fölött, hogy esetleg egész életemet egy ilyen individuum mellett kell majd eltöltenem.

Vannak férfiak, kik lámpával mehetnek feleséget keresni, ha véletlenül nem volna mindig hiány a házassulandó ifjakban, de így a szegény lányok kénytelenek beérni avval, ami van.

Isten ugyse, maholnap már odajutok, hogy az apró hirdetések utján kísértem meg főként beszerezni magamnak.

De mennyi bolondságot hordtam össze itt hamarjában; most az egyszer igazán nem panaszkodhatok leveleim rövidsége miatt.

Csókol szerető nővéred

Marjory.

rangu végrehajtó és ellenőrző faktora a tanfelügyelő: lehetetlenség, hogy ez az állás a családi vagy egyéb nexusban bizakodó, végzett urak menedéke legyen.

Érdemes, adminisztratív képességeket bebizonyított tanítókból és professzorokból kell kiemelni a tanfelügyelőket, akik nem csak parádní fognak, hanem emberei lesznek a komoly kötelességteljesítésnek is.

Örömmel látjuk ezen egészes, modern elv érvényesülését a legutóbbi tanfelügyelői kinevezéseknél, köztük a csongrádmegyeinél is.

Ez az elv tért nyit az ambícióknak, az előre törekvésnek s egyszersmind kiemeli az eddigi elnyomott, szegényes helyzetéből a magyar tanítót.

Vége is ne feledjük, hogy a magyar állameszme diadalmas megszilárdulásának rendithetetlen fundamentumát ezek a nyomoruságos helyzetükben is elszántan, önfeláldozón küzdők, névtelen hősök vannak hivatva lerakni.

A jövő év virilistái.

Szeged város legtöbb adót fizető városi bizottsági tagjainak 1891. évre összeállított névsorát az állandó választmány kiigazítása után alább közöljük, megjegyezvén, hogy a *gal jelöltek adója kétszeresen számítottat.

Miss Gordon éppen nevét írta a levél alá, midőn anyja a szobába lépett.

— Irtál Berthon urnak, Marjory? — kérde még a kuszobón.

— Eppen most akartam írni — felelé az ifjú leány, miáltal levéltem gyorsan börtékba tette s azután egy tiszta lapot véve, irni kezdett.

— Kérlek, siess egy kicsit, a kocsi mindjárt itt lesz s tudod, hogy atyád nem szereti, ha a lovak sokáig állanak. A postás előbb elmén, mint mi hazajövünk, azonkívül akkorra már Florence Ratcliffe is itt lesz, pedig több lehetetlen valamihez hozzájutni. De nini, hiszen te még kalapot sem tettél! Elfeledted, hogy Gorham Castle-ba megyünk?

Anyja szózápora alatt Marjory szerencsén elkeszült leveleivel s a postaszekrénybe dobván azokat, elcsietett, hogy kalapot tegyen.

Harminczhat órával később egy igen udvarias válasz érkezett mr. Berthontól, tudatván, hogy a tennis-tagságot örömmel elfogadja.

Négy-öt nap elmúltával pedig egy újság jött Marjorynak címezve, melyben a következő hirdetés vörös czeruzával szembeütőleg alahúzva és körülkerítve volt: «Huszezer hold föld és 30 ezer forint évi jövedelem adatik cserébe egy szerető szívért. Övezgyek és nagyon fiatal leányok nem pályázhatnak!»

— Nézd csak ezt, Flo, — mutatta Marjory nevére, midőn elővasta. Florence kacagott.

Tergina a Gyula csongrádmegyei kir. tanfelügyelő ma reggel utaznak el Szegedről.

— **A haziezerd Bécsben.** Bécsbe áthelyezett házi ezredünk, úgy látszik, csakhamar megnyerte a bécsiek rokonszenvét. Erre enged következtetni az alábbi magánlevél, melyet a szegedi ezred egyik főhadnagya s lapunk barátja írt nekünk. A levél szövegét így szövegeztük: „Tisztelet szerkesztő ur! Azt hiszem, érdekelni fogja Szeged város közönségét, hogy házi ezrede milyen körülmények közt foglalta el az állomását. Mondhatom, hogy katonáinkat a bécsiek a legmelegebb rokonszenvvel fogadták, aminek oka az, hogy az ezred jó híre jóval megelőzte jövőtét. Ő felsége maga is tudomására adatta az ezredparancsnoknak, hogy szerfölött örönd azon, hogy ez ezredet Bécsben láthatja, annál is inkább, mert a nagygyakorlatok alatt a szegedi katonákkal különösen meg volt elégedve. A szabadságon levő bécsi brigádok helyetteseként a mi ezredünk parancsnoka, Seehof Müller Adolf volt kiküldve a vasúthoz a német császár fogadására. S ennek a kifolyása volt, hogy ezredesünk (amint mi már meg is írtuk. Szerk.) a másodosztályú város saszrenddel lett kitüntetve. Sziveskedjék üdvözlötök barátainknak s különösen a szeretetreméltó és kedves szegedi közönségnek átadni. Tiszteleje stb. — Mi ezt a távollór jött kedves megemlékezést legalkalmasabbnak találtuk e helyett átadni a szegedi közönségnek.

— **Kitüntetett író.** A hivatalos lap legutóbbi száma közli a következő legfeljebb kizárólat:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán, Komocsy József írónak, a közügyek s különösen az irodalom és népnevelés terén kifejtett munkássága elismeréséül, Ferencz József-rendem lovagkeresztjéül adományozom.

Kelt Bécsben, 1890. évi szeptember hó 30-án.

Ferencz József, s. k.

B. Orczy Béla, s. k.

— **A szegedi hölgyek koszorúja.** A szegedi hölgyek Aradra küldött koszorúját Arad törvényhatósága fogja gondolni s évről-évre minden október hatodikán a Szabadság-szobor talapzatán elhelyezni. A koszorúra begyűlt összegekről szóló számadások tegnap vizsgáltattak meg lapunk egyik munkatársának jelenlétében. A minden tekintetben helyes számadás eredménye ez: Begyűlt 148 ft. Ebből a koszorú költségeire fordított 102 ft. Fennmaradt tehát 46 ft. Ezt az összeget a gyűjtést eszközölk Erőskövy Antalné és Naschitz Józsefné a szeged-szöregi csatában elhunyt honvédek emlékére emelendő szobor költségeire fogják adni.

— **Az új kaszárnya felülvizsgálata.** A szegedi honvéd lovaskaszárnya felülvizsgálata végett tegnap gyűlt egybe az a vegyes bizottság, melyet a honvédelmi s kereskedelmi minisztérium kiküldöttjeiből s Szeged város, mint laktanya-tulajdonos képviselőiből állítottak egybe. Délelőtt fel 10 órákor megjelentek a polgármesteri hivatalban: a honvédelmi minisztérium küldöttjeiként: Zoltán Elek tábornok, lovassági felügyelő, bulcsi Jankó Lajos és Pacor Kálmán tábornokok, Bakonyi Károly honvédezredes, dandár-

parancsnok, eleinte a II-ik honvédkerületi parancsnok helyettesítésében, br. Cordon Gyula honvédhuzárezredes, Mehrbrot Frigyes honvéd főhadbiztos, Laskay Gábor honvédszázados, dr. Tavoly Gyula és dr. Klumák Adolf honvédezredorvosok és Csabý Andor kir. főmérnök; a kereskedelmi minisztérium részéről: Lukse-Fábrý Béla műszaki tanácsos; Szeged város, mint laktanya-tulajdonos részéről pedig Pálffy Ferencz polgármester, Zombory Antal és Pálffy Viktor szenátorok, Tóth Mihály v. főmérnök, dr. Aigner Károly tiszteletbeli v. főorvos, Fodor István és Stelczel Frigyes tvtatósági biz. tagok, Bernátsky Imre v. állatorvos és Szendrey Pál, jegyző. A vegyes bizottság értekezletének egyedüli tárgya annak megállapítása volt: egészségügyi szempontból minden aggodalom nélkül elfoglalhatók-e folyó évi nov. hó 1-én az új laktanya helyiségei? Mielőtt azonban ennek eldöntése végett a bizottság a helyszínrre kikocsizott volna, Zoltán Elek tábornok kívánatára a kaszárnya vízzel való ellátását hozta tisztába. Mivel arra remény sincsen, hogy a marstéri kut a jövő nyár előtt elkészüljön, s így ebből lehessen vízzel ellátni a kaszárnyát: a vegyes bizottság belenyugodott, hogy legkésőbb 1891. év június 30-áig lajtokkal hordják ki a szükséges vizet a huszároknak. Akkor azonban köteles lesz a város 4 hét alatt akár a marstéri kutból, akár a m. á. v. pályaházi kutjából rendes vízvezetéknek ellátni a kaszárnyát vízzel, különben a huszárokat szétszállásolják a kaszárnyából a polgársághoz. Az istállókat illetőleg szintén kötelezettséget vállalt a város, hogy ha a télen az új falak esetleg nyirkosak lennének s emiatt járvány ütne ki a lovak közt, minden lovat elhelyez a városban, magán-istállóban, melyeket ezen, nem remélhető esetre már most kellő számban összeirattott; a gyanus lovak istállóját pedig szükség szerint fűteti. — A székcipletből az egész bizottság kikocsizott az új kaszárnyához s ott bejárta az összes legénységi helyiségeket, istállókat s raktárakat, patkólt, kovácsmühelyt, lovardát s egyhangulag abban állapodott meg, hogy egy ellen sem tehető, sem egészségügyi, sem célzserüsi tekintetből semmi kifogás. Bár a város az összes munkákkal szerződés szerint csak november 1-ére köteles kész lenni, a munkálatok annyira előre vannak, hogy már október 15-én beköltözhetik az új kaszárnyába a csákovai 200 huszár. A bizottság különben teljes megelégedést nyilváníttotta az egész, valóban nagyszerű katona-telep fölött s főleg a pompás istállók meg a páratlan födött lovarda nyertek meg tetszést, különösen a katona-tagoknak. Egyhangú volt a vélemény, hogy az egész honvédlvaszagnak sehol sincs oly kaszárnya, mint az új szegedi laktanya. Holmi apróbb módosításon kívül nem is tudtak más kívánsággal előállni a különben sokat kívánó katonák, pedig ugyancsak átvizsgálták mindent egy teljes óra alatt. Csupa előékenységből azt is megígértették, hogy a lovakat alommal és élvizéltel is a város lássa el. A felülvizsgálatot, mely eként, a város érdekét tekintve is, a lehető legkedvezőbben „úttott ki”, dus villásreggeli zárta be az új kaszárnya emeletén. A ban-

kett számba is elmenő dejeuner-t a város adta az előkelő bizottság tiszteletére s Kass János szervizrozta a „Tiszá-ból”, szokott finom menuvel. A vegyes-bizottság tagjai este még a „Tiszá-ban” ültek össze szűkebb körű tarsasvacsorára, megnézték a színházat is s ma utaznak el Szegedről.

— **A közköltéségtés.** Szeged város jövő évi költségvetésének előirányzata, melyet már a tanács is letárgyalta, mint annak idejében jelentettük, közszemlére tétetett ki a polgármesteri hivatalban. Az idő, mely alatt ellene észrevétel tehető, holnap telik le s eddig egyetlen észrevétel sem érkezett be a hatósághoz. A polgármesteri jelentés, mely szerint a költségvetés ellen észrevételt nem tettek, holnap adatik be a tanácshoz.

— **A szegedi tanító-képző.** Szabó Mihály, a szegedi tanító-képző igazgatója, reflektálni kívánván fonti cím alatt e hó 4-én hozott közleményünkre, a következő sorok közzétételét kéri:

Szeged, okt. 5.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Bécses lapja október 4-iki számában a szegedi tanítóképzőről megjelent közleménynek eme kifejezésre: „hírt az intézetnek megrotonotta a tanítás és tanulási anyhasága és a kellő ellenőrzés”, legyen szabad hivatkozás kötelességemmel fogva a következő helyreigazítás közlésére fölkerésem. E hiányokról, fölíte, hogy ilyenek észlelhetők intézetünkél, csak oly egyén által értesíthetni tehesen, ki az intézet ellenőrzésére az állam részről felügyelni tartozik. Ilyen felügyelő vala az utóbbi években a volt temesmegyei tanfelügyelő. Ez a mult évi tanképesítő vizsgálat befejezése alkalmával mind a püspöki biztos, mind az egyházmegyei tanfelügyelő jelenlétében tüntetők fejezte ki az igazgató és tanári karnak megelégedését az intézeti ügyek menetéről.

A jelenleg városunkban időző temesmegyei új tanfelügyelő csak még ezentul szerzend tájékozódást mind a tanításnak, mind az ellenőrzésnek minőségéről s így tole a közlemény írója nem is hallhatta az intézetre vonatkozó súlyos vádakot.

A tanári kar tehát jogosan azt gondolhatja, hogy a tanításra vonatkozó súlyos vádat oly egyén mondhatta a közlemény írójának tolla alá, ki az intézet ügye és ellenőrzésében részt vesz. Nos, ilyen volnék egynek én is, de tölem a közlő ur bizonyára nem hallott ilyen vádat, mert ha bajt észlelek, ennek orvoslását biztosabban várom az egyházmegyei hatóságtól, mint a névtelen hírlapi vádasközléstől. Hasonlót kell föltennem a püspöki biztosról, valamint az egyházmegyei tanfelügyelőről is, kik a netán általam föl nem jelentet hiányok orvoslását aligha hallgatnak el annyira, hogy, mint a közlemény írója hiszi, azon már csak az intézet egész regenerációja által lehessen segíteni; ki azt is tudni véli, hogy a temesmegyei új tanfelügyelő ur ily mélyre ható szigorú vizsgálat megkezdésében látogatja meg az intézet igazgatóját. Az ímént érintetteköl megértheti a jó szándékú közlő ur, hogy értesülés téves alapu, mit a tanári kar becsülete érdekében szó nélkül ama felejezésre hagyom. Végül a közlemény ama kifejezésére, hogy az új csanádi püspök is nagy fontosságot tulajdonít az intézet fejlesztésének, csak annyit mondok, hogy a tanári kar is eme rég óhajta várt fejlesztéstől reméli azt, miáltal intézetünk anyagi tekintetből is versenyképessé válik az állami tanítóképzőkkel.

Eme fejlesztés pedig az eddigi 210 frtra menő segélyösszegnek olymórvu megszorításában állhat, mint amiből az állam részesíti az ő tanítóképzőit. Csak ily áldozat fogja lehetségessé tenni, hogy a szegény, de tehetséges szegedi ifjak is ithon végezhessek képezdi tanulmányaikat ahelyett, hogy már évek óta a távoli államképzőket látogatók a számukra kétségesen nyújtott ösztöndíjak élvezhetik miatt.

Ily regeneráció folytatására van szükség intézetünknek, mert a sajátképi regeneráció

alapját már megvetette Csanádegyházmegye két Sándor nevű püspöke, s teljes a reményünk, hogy a nagy áldozattal megkezdett regeneráció utódjukban, III. Sándor püspökben méltó befejezést nyerend.

S z a b ó Mihály, képezd. igazg.

A képezdei igazgató urnak közleményünk ez a kifejezése fáj: »híret az intézetnek megrontotta a tanítás és tanulás lanyhasága és a kellő ellenőrzés hiánya». Pedig ez a tény és ez állításunkat fontartjuk. Nem volt szükség reá, hogy e részben bárki is fölvilágosítson bennünket, mert ez intézetbeli slendriánságokról már nagyon is széles körben beszélnek s különösen éppen a fől-szóló Szabó Mihály igazgató működése ellen tehetők igen alapos kifogások.

Hogy a recriminált közleménnyel maga a fől-szóló által hivatkozott miniszteri biztos is egyetért, meg fogja látni az igazgató ur a jövődből, mely rövidesen magával hozza »a mélyre ható szigorú vizsgálatot» és az intézetnek föltétlenül szükséges »regenerációját».

Hírlapi vádaskodásról tehát itt egyáltalán nincsen szó, hanem igen is van a legközelebb fekvő helyről vett legalaposabb értesülés arról, hogy a tanítóképzőben a bár éppen az igazgató lanyhasága miatt annyira akut, hogy egy rövidesen megejtendő szigorú vizsgálattal kell és fogják megrovosolni.

Hogy a miniszteri biztos a záró vizsgálat alkalmával valami tudatosan megdicsérte volna az intézeti tanítás vezetését és az igazgató köteles ellenőrzését, ez egyszerűen nem áll.

— **Egy hiba.** Tegnap számunkból valamely, eddig még ki nem deríthetett sajnálatos nyomdai tévedés folytán kimaradt az egész október 6-iki ünnepi színelőadásról írott referáló. Nem mulasztathatjuk el azonban, hogy mikor ezen nem tőlünk függött hiba miatt olvasóink szíves elnézését kérjük, megleg elismerésünket ne fejezzük ki a 83. sz. gyalogezred parancsnokának előzőkeny loyaltitása iránt, aki a legesekélyebb akadályt sem górdította az elé, hogy a hazafias ünnep-fényét az ezred zenekara is emelje a Virányi-féle ünnepi nyitány valóban impozáns erejű és megkapó hatású előadásával.

— **Szegedi érdekek védelme.** A szegedi iparhatóság a szegedi kereskedelem és ipar érdekében teszen szolgálatot, midőn a mindenfelől beözönlő mozgó-kereskedőket eltiltja a házalástól. Vásár alkalmából is, cseh- és morvaországi vászonkereskedők nagy számmal jöttek Szegedre, természetesen vissza kellett zónáznok, mert az iparhatóság megtagadta tőlük a házalási engedélyt.

— **Gyilkolás játékból.** A tanyai Vrai Pierre iszonyu kedvtelésnek áldozata súlyos betegten fekszik, de életben maradásához van remény. A brutális játékból tehát így — szerencsére — nem lett gyilkolás. A vérlázító etéről szóló újabb tudósításunk a következő: Az alsótanyán, a Dobó-kapitányságban jómódú gazda Ábrahám Péter, az ő fia az a kis zsarnok, a tizenégy éves János, aki a tanyán szolgálatban levő Tóth Ferenc 8 éves fiút folyton kizsolt. Annyi bizonyos, hogy a tizenégy éves fiú, aki kétszer is hurkot vetett a nyolc éves gyermek nyakába, hogy a gerendára folakaszthassa, nem ölni, csak játszani, mu-

latni akart. Nem gondolt a következményekre. Az elhagyott gyermekekkel való vad játékok különben gyakran előfordul a tanyákon; tapasztalható volt ez a külterületi trachoma-vizsgálatok alkalmával is, midőn 10—12 éves, elkényszeredett kis alakok állítottak be az orvosi szobába, arcukon a vasótság vagy az életuntás korai kinyomátval. A kis nyomorgó alakok között alig volt egy, akinek testén, de különösen fején ne lett volna két-három kisebb-nagyobb seb. Sok kis gányonak egész formájánál vált a buksija. — Az a szerencse, hogy a tanyák apró páriáinak nem nagy a számuk.

— **Nyugtázás.** A szegedi hölgyek Aradra küldött koszorújára a következők voltak szívesek adakozni: Egressy Péterné 5 frt, Eisenstädter Róbertné, Patzauer Miksáné, özv. Olay Lászlóné, dr. Hibay Györgyné, Pollák Hermanné, Lázár Györgyné, Szávós Gyuláné, Léway Ferenczné, Erdélyi Mihályné, Naschitz Józsefné, Kópé, dr. Arany Károlyné 1—1 frt, Gál testvérek, Leopold Rezsóné 2—2 frt, Szarvady Lajosné, özv. Tombácz Mihályné, Kulinyi Zsigmondné, dr. Reiner Mórné, özvey Balogh Jánosné, Salamon Zsigmondné, Alacs György, Bérczy Antalné, Fluck Ferenczné, Léway Istvánné, Széll Györgyné, Ujházy, dr. Tóth Pálné, Zsótér Andorné, Zombory Antalné, özv. Gréfné, Szivessy Lászlóné, Polgár-Kohen Teréz 1—1 frt, Kuzman Józsefné 50 kr., dr. Faragó Odónné, Politzer, Abahné, Stotzer Ferenczné, Eisenstädter Józsefné, Engel Adolfné, Krikkayné-Barbár Emma, Erőskövy Antalné, Pálmay Istvánné, Aigner Nándorné, Pálffy Ferenczné, Gallovich Lujza, ifj. Heszelné Józsefné, Kispál Sándorné, Pataki Simonné, Pálmay Jánosné, Kemény, Rozinszky Béláné, Vajda Sándorné, Vajda J. Fülöp, Lichtenberg Ella, dr. Mann Jakabné 1—1 frt, Káldory Sománé 50 kr., Meák Gyuláné, Polczner Jenőné, Endrényné Imréné 1—1 frt, Szobotka Fülöpé 50 kr., Reók Ivánné, Hotvát Lajosné 1—1 frt, Kelemen Istvánné 2 frt, Rainer Józsefné, Lilln Károlyné, Eppinger Mária 1—1 frt, Eisner Ignáczné 50 kr., dr. Rósa Izabóné, Barcsay Károlyné, Mikló Sámuelné 1—1 frt, Szabó Jakabné 50 kr., Winkler Sándorné 50 kr., Oblát Lipótné, Wagner Jozefa, özv. Stróbl Józsefné, Polgár Imréné, Eisenstädter Francziska, ifj. Gál Ferenczné, Várnai Lipótné, Fischer Ilona 1—1 frt, Csányi Jánosné 50 kr., Ligeti Sámuelné, özv. Vidovits Imréné, Mayer Aranka, dr. Zápoly Nándorné, Undy Józsefné, Herz Gyuláné, Polgár Sándorné, Kegyes Ferencné 1—1 frt, N. N. 50 kr., Rosenbaum Adalbertné, Ivánkovits Károlyné, ifj. Scheinberger Antalné, id. Scheinberger Antalné, Popper L. Mórné 1—1 frt, Koch Sándorné 50 kr., Nagy Ferenczné, Ferencsevits Györgyné, Várdi Ignáczné, Nováky Bertalané, Brauswetter Mari, Heim Mátyásné, Péchy Lászlóné, Ottovay Károlyné, Lábdy Mari 1—1 frt, Tukacs Etel 50 kr., Prosznitz Vilmosné, Mayer Jenőné, May Miksáné, ifj. Pálffy Sándorné 1—1 frt, N. N. 50 kr., Bauer Frigyesné, Wagner Gyuláné, Marosi Mórné, Virágh Józsefné, Korpássy Menyhért, Bába Ferenczné, Fodor Károlyné, id. Kátai Istvánné 1—1 frt, Vass Károlyné 2 frt, N. N. 50 kr., Bába Sándorné 1 frt, Pókayné 50 kr., Pollák Lajosné 50 kr., Rosenberg Mihályné, Bodnár, Kovács Albert, Schmidt Imréné, Grassely Lászlóné, özv. Szluha Ágostonné, Fournier Károly, Nagy István 1—1 frt, olvashatón aláírás 1 frt, dr. Eisenstein Jakabné, Pucher Károlyné, Kiss Mihályné 1—1 frt, Popper Lipótné 50 kr., dr. Pálmai Dezsóné, Magyar Miksáné 1—1 frt, Garavölgyi 20 kr., Harcz Lajosné 1 frt, Górgyéné 1 frt, Gerle Antal 1 frt, N. N. 20 kr., K. L.-né 1 frt, N. N. 50 kr., Babarczy Józsefné 1 frt, N. N. 50 kr., Schäffer Ida 1 frt.

— **Köszönet nyilvánítás.** Mindazon hölgyek és urak, kik az aradi szobor alapozására küldött »szegedi hölgyek koszorújának költségeire szívesek voltak gyűjtő-ívkönk adakozni, fogadják köszönetünket. Szeged, 1890. okt. 7. Erőskövy Antalné, Naschitz Józsefné.

— **A bacsikai zsiányok.** Folytonos kalamitásokat okoznak a szegedi kir. törvényszéki fogházban a negyedmillió lopás

monstre-bűnpörében szerepelt bacsikai zsiányok. Zúgolódnak, nyugtalankodnak egyre; mindennap újabb kézzel, és kezével állanak elő; kifogásuk van az ítélet ellen s nehányan azt akarják, hogy pörüket vegyék föl újból. Természetesen kívánságuk nem teljesíthető, mert csupa szavász elmondott dolgokat ismételnék. A kir. ügyesség, az igazságügyminiszterium elhatározását várja, hogy az egyes zsiányokat melyik fogházba szállíttassa.

— **Gyöngyösiek Szegeden.** Gyöngyös városának az aradi ünnepélyen járt küldöttsége visszajött Szegedet is utáiba ejtette. A gyöngyösiek tegnap délelőtt érkeztek városunkba. Este végignézték a színelőadást s H. P. auli Mariskát, orsz. képviselőjük nejét csinos bokréttával tisztelték meg. A küldöttség ma reggel utazik haza, Gyöngyösre.

— **Megvett vízvezeték.** Szeged város tudvalevőleg még tavaly márczius hóban megvette a m. a. v. szegedi vízvezetékét, folyó méterenkint 1 frt 50 krral. Azóta ez az ügy fönt hevert a miniszteriumban, mely tegnap értesítette a hatóságot, hogy az adásvételt jóváhagyja. Ezen vétel folytán most már gyorsabban lehet rendezni a szegedi vízkérdést, különösen pedig az új kazárnya vízzel való ellátásának kérdését.

— **Paraszt dráma.** A szalonok világában a házasságtörési drámák váltás oldja meg s párba fejezi be. Egyszerűbb, gyorsabb, de rettentőbb a befejezése a paraszt házassági drámának. Krusováról sürgönyzik: Zsidóvár, krassó-szörénymegyei faluban Bozlován István elcsábította Bogdán Alekszi nejét. Vasárnap délután is, palinkával édesgette ki a tanyájára. Éjjel hiába várta Bogdán Alekszi a feleségét. Megsúgták neki, hogy ott találja Bozlován tanyáján, »palinkáznak». Bogdán örült dühvel rontott ki a tanya. Éjjel volt, mire kiért, felesége és a gyűlölt ember már aludtak s a férj folhasznalta az alkalmat boszuja kivételére. Karot szerzett s odaosonva hozzájuk, két kézre fogva a karót, felholtra verte őket. A boszuálló ember már a rendőrség foglya.

— **Orvosvándorlás Szegedre.** A dr. Feuer Nathániel közegészségügyi felügyelő vezetése alatt, október 12-én megnyílt trachoma-tanfolyamra újabbán ismét jelentkeztek orvosok. Torontálmegye a két hetes tanfolyam hallgatására tegnap jelentett be a hatóságnál 10 orvost. Ugyancsak tegnap jelentkezett Fegyőháza város orvosa is.

— **Hamis vasuti jegyek forgalomban.** Két ismeretlen nő és két gyanus vasuti jegy. Ez okozott tegnap fejtörést a magyar államvasút indóházánál »posztózó» rendőröknek. Két ismeretlen nő a pénztárosnőnek Szabadkáról Vukovára érvényes, személyvonatra szóló két darab jegyet kínált. A pénztárosnő az üzletvezetősnél mutatta föl a két jegyet, mely nem volt átütve a vasuti pénztár lebélyegzőjével. Az üzletvezető előtt gyanusnak tűnt föl ez a körülmény s e miatt följegyezték a két nő nevét és lakcímét s azon utasítással adták át a rendőrségnek, hogy »nyomozzanak». A meglepetés csak most következett. A nők a neveket és hamis lakcímeiket diktálták föl, ami csak azt bizonyítja, hogy a nők hamis vasuti jegyekkel kereskednek.

— **Egy szegedi leány regénye.** Homályos história ez, mi igaz, mi nem belőle, ki fog derülni talán a rendőrség utánjárása

Mert egy reggel, úgy véletlen,
Szentöl-szembe látják őket,
— És ettől a pillanattól,
— Bárgyuság- vagy aljasságból —
Nincs reá ok, s alkalom bár,
Megered a gyanúsítás,
És szemökből kiolvassák,
Hogy titkos bűnt rejtegetnek.
És kimondva az ítélet:
Nincsen ok, meggyőzni őket,
És legyőzni nincsen ember,
S becsület, név semmivé lett.
S legborzasztóbb benne az, hogy
Kezdetben nincs igazuk bár,
De lehet, hogy végül mégis
Részükön lesz az igazság.
Mert oly sűrű gőz borítja
S oly hatalmas ár sodorja
A szánandó lényeket, hogy
Ellenállni lehetetlen;
És egymáshoz öntudatlan
Észrevétlen közelvedve,
Egyesülnek a bukásban,
És rajongó szerelmekkel
Formnak össze a halálban.
A világ mint faltörő kos
Támadott a becsületre,
A bűn útját egyengette,
Szóval ő volt Galeotto.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Évalberlet 7.

Haviberlet 7.

Szerdán, október 8-án

NAGY GALEOTTO.

Színmu 3 felv. Irta Josc. Eclegrayar. Spanyolb. ford. Patthy K.

SZEMÉLYEK:

Don Julián, gazdag bankár	Molnár.
Teodora, neje	Ardai I.
Don Severo, Julián testvérátja	Bódi.
Donna Mercedes, neje	Ebergényiné.
Pepito, fiuk	Kethay.
Ernesto, költő	Bagi.
Don Rueda	Hajdu.

Kezdet 7 órakor.

Csütörtökön: Bőregér.

Táviratok.

A képviselőház pénzügyi bizottságának első ülése.

Budapest, október 7. (A «Szegedi Híradó» eredeti távirata.) A képviselőház pénzügyi bizottsága ma tartotta első ülését Wahrmann Mór elnökelete alatt. Az ülésen Horánszky Nándor élesen megtámadta Láng Lajos pénzügyi államtitkár a valuta rendezése ügyében pápai választói előtt tett nyilatkozatáért, mely Horánszky szerint az ország hitelének szempontjából nem volt szerencsés ötlet. Wekerle pénzügyminiszter védelmébe vette a távollevő államtitkárt, kijelentve, hogy Pápai az államtitkár összeget nem mondott, csak elvet nyilvánított, hogy t. i. az érték-reláció megállapításánál nemcsak a legutolsó börzei árfolyam, hanem bizonyos számú évek átlaga is tekintetbe veendő, amit a miniszter is föltétlenül helyesel, sőt anélkül nem is tartja a valuta-rendezést czélszerűen megoldhatónak. Majd Dessewffy Aurél azon vádjá ellen védekezett a miniszter, mintha elszálasztotta volna a kedvező alkalmat s hogy az amerikai ezüst-bill megalkotása előtt kevesebb áldozattal hajthatta volna végre a valuta-rendezést. Az ülés lefolyása egyébként ez volt:

A pénzügyi bizottság mai ülésé-

ben megkezdte az 1891-ik évi állami költségvetés előirányzatának tárgyalását, az u. n. kisebb tárcák költségvetésével. Előadó Dániel Ernő volt.

A kir. udvartartás és kabineti iroda s az országgyűlés költségei változatlanul megszavaztattak. Az állandó országház építésére előirányzott költségeknél Horánszky megjegyzi a kincstári telkek átvételére nézve, miként nem helyesíthető, hogy a pénzügyi bizottság s a ház elé bevégtet tényekkel jönnék. Kéri szólni az országház építésének előhaladására vonatkozó évi jelentés előterjesztését.

Szapáry gróf miniszterelnök kijelenti, hogy nem fog késni az országház építésére vonatkozó jelentés előterjesztésével.

Wekerle miniszter előadja, hogy itt voltaképp ingatlanok vételéről nincs szó, hanem arról, hogy oly telek, melyet eddig a hadügyminiszter használt, az állam más ágazatának rendelkezésére bocsáttassék.

Hegedüs Sándor utal ama gyakorlati tapasztalatra, hogyha előlege engedély kértetik, az ily telekvétel legalább is kétannyiába kerül. A bizottság jelentésébe szólni fölveendőnek tartja, hogy itt tényleg 38,000 forint telekvétel történik, továbbá, hogy az építési előirányzat az itt szóban forgó 986,000 forinttal — eltekintve a későbbi telek értékesítéstől — tényleg emelkedni fog.

A bizottság utasítva az előadót arra, hogy jelentésében érintse a szóban forgó költség-többlet felmerülését is, megszavazza az előirányzatot.

A közösügyi kiadásoknál Eötvös Károly kijelenti, hogy a delegációkkal szemben táplált politikai meggyőződésénél fogva ellenzi a tételeknek a költségvetésbe való fölvetelét. Megjegyzi még szólni, miként az, hogy ő felsége bizonyos trónbeszédszerű nyilatkozatokkal fogadja a delegációkat, azt a szint adja a dolognak, mintha a külügyekre csakis e testületeknek lenne befolyásuk, amit szólni a törvénnyel ellenkezőnek tart. Kéri szólni a miniszterelnöktől, hajlandó-e ő felségének azt a tanácsot adni, hogy ily trónbeszédszerű nyilatkozatokat többé ne tegyen s vegye a delegációk megjelenését annak, ami: tiszteltteljes hódolatnyilvánításnak.

Szapáry gróf miniszterelnök igen nagy különbséget lát az országgyűlést megnyitó trónbeszédek s ő felségének a delegációk elnökének adott válasza között. Ez utóbbi szokás a delegációk működésének kezdete óta érvényben levén, szólni nem hajlandó e tárgyban előterjesztést tenni.

Eötvös Károly megjegyzi, hogy kezdetben nem tétettek hosszabb nyilatkozatok ő felsége válaszaiban a külügyekről, melyeket az országgyűlés megnyitó trónbeszédek rövidebben érintenek. E szokás az, amit szólni nem helyesíthet.

A bizottság változatlanul megszavazta az előirányzatot.

Horánszky fölvilágosítást kér a pénzügyminisztertől az iránt, hogy a valuta reformra vonatkozó tárgyalások mely stádiumban vannak?

Wekerle miniszter megengedi, hogy a 18%-os ágió előirányzat a mai viszonyok közt magas, de a költségvetést egészében kell megítélni s ha a határvámbevételeknél 18%-ot veszünk föl, a kiadásoknál sem irányozhatunk kisebb százalékot elő s azt akarjuk, hogy realis legyen a budget. Ami a valuta rendezés kérdését illeti, szólni erre nézve jelenleg tüzetesebben nem nyilatkozhatik, mert maga egyénileg foglalt ugyan e kérdésben álláspontot, de a kormány még nem s az osztrák kormánnyal sem jött még megegyezés létre.

A bizottság föntartván azt, hogy a valutakérdésre általános jelentésének megállapításánál visszatérjen, az aranyágió előirányzatát változatlanul elfogadja.

Az állami számvévszék előirányzatát, melynek tárgyalásánál a számvévszék részéről Gajdóczy Salomon elnök jelent meg, változatlanul megszavazta a bizottság, úgy szintén a miniszterelnökség, az ő felsége személye körüli s a horvát-dalmát miniszterek költségvetését is.

Ezzel a belügyi tárcza budgetjének tárgyalása holnap d. e. 10 1/2 óra körül tartandó ülésre tüzetvén ki, az ülés véget ért.

Vilmos császár Stájerországban.

Budapest, október 7. (A «Szegedi Híradó» eredeti távirata.) A két uralkodónak — mint Radmerből sürgönyzik — tegnap rendkívüli vadászszerecséje volt, mely a legjobb hangulatot keltette. Vilmos császár 22, a mi uralkodónk 27 vadat terített le. Ma már reggel 5 órakor indultak ismét szarvasvadászatra.

Öngyilkos hadapród.

Temesvár, október 7. (A «Szegedi Híradó» eredeti távirata.) Megrendítő eset történt a temesvári kadet-iskolában. Payer Nándor hadapród öngyilkosságot követett el. A szerencsétlen ifjú, ki egy előkelő petrinjei család sarja, rossz bizonyítványt kapott az iskolában s nehogy szüleit elkeserítse, megdöglötlenül kijavította. A dolog kitűnő dolog s a reá váró súlyos büntetés elől a halálba menekült. Az öngyilkosságot két fegyverrel követte el. Holnap temetik.

A regále-megváltás végösszege.

Budapest, október 7. (A «Szegedi Híradó» eredeti távirata.) A regále-jogok után adandó kártalanítási tőkék végösszege még nem volt ugyan mai napig megállapítható, de hiteles értesülés szerint kétségtelen, hogy ez összeg nem fogja meghaladni a 227 millió forintot. Ennyi lesz körülbelül azon összeg, mely az italmérési jogok kártalanítása céljából költségvetésből lesz kibocsátandó.

MEGHIVÁS

a betéti társaság Dürnfeld testvéreknel alakult
sorsjegy alkalmi társaságba

való belépésre, mely különböző, az osztrák és magyar bélyeggel ellátott sorsjegyekkel áll. — A társaság tartama alatt a főnyeremények összege

1 millió forint.

Igen kedvező csoportosítás. Kötő nyereség-
kilátások. Havi befizetés **csak 2 forint 50 krajár.**

➡ **Ügynökök a legelőnyösebb feltételek mellett alkalmaztatnak.** — Ajánlatok intézendők:

Betéti társaság
DIRNFELD TESTVÉREK-hez
Budapest, Fürdő-utca 4. sz.

ÉRTE-SITÉS.

A már 13 év óta fennálló, jó hírnévnek örvendő üzletemben (Tisza L. körút alsó végén, iroda: Szikra-utca) kitűnő minőségben és jutányos árak mellett kaphatók: **hydr. mész** (cement), **I. portland cement**, **darabos és oltott mész**, **őlfá, vágott fa**, mindennemű **köszén**, **I. r. kovács- és faszén**, **szegedi légszeszírpiszén** (Gaskoaks).

Megrendeléseket elfogad a Ligeti-féle liszt-raktár. (Hid-utca. Tóth Péter-ház.)

A n. é. közönség b. megbízásait

Will & Merrill

Milko Henrik
Tisza L-körút alsó végén.

Iroda: Szikra-utczában.

H Y G E A!

**Arczkenőés, mosdó-
viz és egészségi szap-
pan. 8**

(Savon hygienique.) Ezen kiváló gond-
dal készített szerek a bőrnek finom-
ságot és rugalmasságot kölcsönöznek,
továbbá az arcon lévő minden fel-
tot u. m. szeplőt, májfoltot, fene-
ség vagy fagyás által keletkezett
pirosságot rövid időn elmulasztja és
ezen felül a bőrnek üde frisséget,
viruló ifjúságot és bárseny puhasá-
got ad.

Egy tégely arczenőcs
haszn. ut. 75 kr. Egy üveg
mosdóvíz haszn. ut. 1 frt.
1 db. Sav. hygiénique szap-
pan 50 kr.

Kapható magánál a készítőnél
PÁVKISS LÓZSER gyógyszerár-

FAYKISS JÓZSEF gyógyszer-
rában a
«Nagy Kristóf»-hoz, továbbá Török
Thalmarer és Seitz - Farkaslester

Thalmayer & Seltz & Kochmeister
402

AY Károly gyógyszerész urnál.

Hirdetés.

Az igazoló-választmány a legtöbb adót fizető bizottsági tagok 1891. évre érvényessé válandó névjegyzékét egybeállítván, ezen névjegyzék a városi széképület **főjegyzői hivatalában** folyó évi október hó 8-tól számított 15 napon át tájékozás végett közzémlere kitéve leendő.

Mi is az 1886. 21. t.-cz. 28. §-a értelmében ezennel közhirrre tétetik.
Szegeden, 1890. évi október 7-én.

Pálffy Ferencz s. k.,
polgármester.

Hirdetmény.

A szegedi díkvető- bizottság elnökségének 13/890. sz. a. kelt megkezdése folytán Szeged szab. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tették, miszerint a **nyilvános számadására kötelezett vállalatok és egyletek 1890. évi adója f. évi október hó 9-ik napján** d. e. 8-12 óráig fog adókövető bizottság által, ennek a Tisza Lajos körút felső végén fekvő pénzügyi székhely II. emeletén lévő hivatalos helyiségében tárgyalás alá vétetni.

Mirol is az érdeklét nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek, illetve részvénytársulatok és szövötketözetek oly figyelmeztetéssel értesítettek, hogy amennyiben a közszemlére kitéve volt adóköszámítási javaslatok ellen észreveteleik volnának, ezeket a fenti paragrafuszban adóköszítési tárgyaláskor szabályszerűen kiküldendő képviselőik által az adóköszítési bizottság elé terjeszteni a saját érdekeikből el ne mulaszták.

Szeged szab. kir. város tanácsának 1890. október 7-én tartott üléséből.

Zombori Antal,
tanácsnok.

A LEGJOBB
Czigarettapapir.

Nem üres reklám, hanem a tudomány legelőkelőbb személyiségei által hebizonyult tény hogy a

„Les dernières Cartouches“

szicartapreget. **BRAUNSTEIN FRÉRES** gyárából (Páris 6. g. Boulevard Enlmann), a legkényesebb és legkitűnőbb.

A kereskedelmében előforduló különféle jobb szicartapreket előkelő tudósok által **összehasonlított** **vegyelemszűcsnek** elvettették, úgy r. Pohl, a bécsi vegytani egyetem tanára, dr. Liebermann tanára, a bpesti állami vegytani állomás főnöke, utabban dr. Soyka higiéniai tanár által a prágai német egyetemen és mindazon összehasonlítások után a következőt írták: azaz, eredményt adták hogy **BRUNSTEIN FRÉRES** szicartaprege a legjobbnak és legelőbb.

Valódi csak azon papír, melynek etiquettje mellékel
rajzhoz hasonló és **BRAUNSTEIN FRERES** cse-
get viseli. Ezen czég cigarettapapírjánál minden csomag
annyi lapot tartalmaz, a mennyi az etiquettjén följegyezve van

A gyár 207

BRAUNSTEIN FRÈRES.

Angol- és németországi varrógépek
délmagyarországi főraktára
Liptai Emil Szegeden.

Ajánlja a n. é. közönségnek **eredeti amerikai** Howe, Wehler Wilson és **valódi angol** és németországi

SINGER VARRÓGÉPEIT.

Eladás teljes jótállás s csekély részletfizetések mellett. — Az elsőrendű mühlhauseni **kötőgépgyár** főraktára. Mindennemű gépalkatrészek, tü, olaj és czerba **gyári áron** kaphatók. Javításokat saját műhelyemben pontosan és olcsón eszközök.